

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiunilor: un șir peti 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Activitate pastorală

(=) Eparhiile mitropoliilor bisericii ortodoxe române au introdus, de câțiva ani, aproape pretutindeni, ținerea de *conferențe pastorale* pe o scară mai întinsă.

S'a pus în acest chip, la cale puterea unei solide legături: de o parte între preot și preot, de altă parte între credincioși și conducătorii lor sufletești.

Toate conferențele pastorale, după mărturisirea dărilor de seamă ce am publicat, sânt întâmpinate cu cel mai viu interes de lumea satelor, care tot mai înțelege — spre binele ei — rostul învățăturilor evanghelice.

În prelegeri potrivite, în predici pregătite cu îngrijire și spuse în biserici pline la astfel de prilejuri, prin cărțile de cuprins religioase și icoane sfinte, distribuite ascultătorilor, se propagă stăruitor cultura creștină; — și, efectele bune, nu pot să întârzie sau chiar să lipsească.

Roadele vor fi cu atât mai bogate, cu cât asemenea lucrări vor fi organizate mai conștient și sistematic, după planuri bine chibzuite, și în conformitate cu împrejurările locale și cu trebuințele poporului.

P.lda bună a părinților sufletești prinde. La Arad, și în alte locuri, studenții teologi, viitorii preoți, pornesc la drum ca adevărați învățați să poarte cuvântul mântuirii în toate comunele ținutului. Duminică de Duminică străbat cu râvnă apostolică, în cele mai pitite săticele sau în cartierele mărginașe ale orașului, și alcătuiesc apro-

pierea sufletească între om și om, luminând și însuflețind la o nouă și mai frumoasă viață creștină.

Activitatea pastorală, a tinerilor și a bătrânilor, ar cere poate o amănunțită «reglementare», cu atât mai ales că se vor fi găsim fețe bisericești care să nu înțeleagă datorită d'a se expune muncii trudnice și a bate, mai de multe ori într'un an, drumurile rele dela sat la sat, pentru a duce acolo leacul de îndreptare spre bine și adevăr.

Orce reglementare își are părțile bune și mai puțin bune; — uneori însă tocmai fapturile întâmplătoare pot provoca efecte favorabile neașteptate. Lucrarea săvârșită din inițiativă proprie e însoțită de avântul și încrederea celui ce o pornește, — ear paragraful regulamentului, ori cât ar fi de categoric în dispozițiile sale, singur nu va fi în stare să aducă problemelor deslegarea cea mai norocoasă.

Și, decât reglementare multă și mărunță pe lângă duhuri nepăsătoare, mai bine este reglementare cât mai puțină, și sămănători cât mai harmici și cât mai numeroși.

Seceriș, fără astfel de sămănători, nu-i. De *aceștia* avem trebuință spre întărirea bisericii și spre așezarea statornică a vieții neamului.

Ei au să cerceteze, să îndemne, să laude și, la trebuință să dojenească, inspirați totdeauna de duhul dragostei și al blândetelor, ca să fie ascultați cu cinste și smerenia cuvenită bunilor părinți duhovnicești.

Reforma agrară la Sibiu

— Oameni și atitudini —

Se știe că în jurul orașului Sibiu au fost expropriate circa 1700—1800 jugăre, dela particulari și instituții. Și pe acest teritoriu urmă să fie împărțită în cele îndreptățite la aceasta în temeiul legii, economii cu loturi tip de câte 5 jug. și 1½ jug. apoi cetățenii orașului cu loturi de casă, instituțiile cu pământul la care legea le dă drept și, în sfârșit, funcționarii publici și muncitorii etc. cu locuri de cultură (grădini). Teritoriu era suficient pentru satisfacerea tuturor nevoilor.

Dar, pe rând, cei interesați prin expropriere au intervenit. Unii cu rezultat, alții sunt încă în așteptare. Zice-se 70% din cererile de scutire se rezolvă favorabil. Dacă mai întârzie întâmpinarea reformei agrare în partea ei privitoare la improprietărire, cum de atâția ani se trăgăneză, ne vom pomeni pe dinafară cei mai mulți dintre cei îndreptățiti. Acest sentiment de îngrijorare a produs o mișcare în obștea locuitorilor din Sibiu.

Deciziunea luată de Comisia județană de improprietărire, prin procesul verbal dela 17 Februarie a. c. a scuturat în sfârșit pe cetățeni din toropeala, în care li lăsase să lanzească comisia, aleasă de obște ca să privegheze asupra mersului reformei. S'au simțit jigniți prin această deciziune întâi țărani economi din suburbiul orașului și apoi cei cărora în toamna anului trecut, li s'a atribuit, pe teren, locurile de grădină, pe «Livada Măcelarilor» și în dreapta și stânga «Canalului Rossbach».

Economii, simțindu-se scutitați în îndreptățirea lor prin deciziunea comisiei județene, au protestat la București. Și s'au mișcat cei interesați cu locuri de grădină, pentru că, fără motiv justificativ, au fost secși de pe terenul atribuit lor și aruncați cu teji la o depărtare inaccesibilă orașului funcționar, și pe teren impropriu culturii de zarzavat. Iar terenul dat în folosință lor în toamnă, li s'a dat o altă destinație,

duce să vadă pe Papa, și întors acasă i se arată vedenia diavolului.

Cele mai de seamă neamuri din nordul Europei ies din sinul bisericii latine lăpădându-se de Papa pentru abuzuri și eupertitiile latine.

Un an iubilar l-a apucat și Voltaire, ale cărui sentimente față de credința femeilor și a copiilor n'au devenit mai conciliante prin anul iubilar.

Iubileul din 1925 a fost considerat întru biruință asupra dușmanilor dreptului divin și uman.

Iubileul din 1900 aducea omagii lumii catolice lui Leo 13 de 90 ani.

Anul iubilar se serbează cu apume scopuri și tendințe. Papalitatea vrea să arate că are un imperiu universal, scopul iubileului e să întârească vaza Papalității și influința ei.

Spunea Leo XIII la 1900... Prin aceste pelerinajii se dovedește că Roma e vatra comună a tuturor creștinilor și reședința locțiitorului Sfântului Petru, de unde lumina învățăturii divine și a plenitudinii puterii apostolice trece în toate măduarele, unde creștinii se împacă cu Dum-

FOIȘOARA

Anno Santo

La înălțarea Domnului din 1924 Papa Piu XI a anunțat anul 1925 un iubilar și a invitat lumea catolică să-l serbeze.

Anul iubilar e de origine biblică (III Moise 25, 8) în care sclavii deveneau liberi, datorită se ștergeau, moșile se împărțeau. Grecii și Romanii încă aveau serbări seculare în onoarea zeilor patroni. Poetul Horatius a scris Carmen Saeculare dintr'un astfel de prilej. Ca serbare păgână s'a ținut mai pe urmă la anul 204. De aici încolo ia caracter creștinesc. S'a generalizat sub Bonifaciu VIII la 1300. Nu era un moment de slăbire și de putere, când s'a introdus serbarea, căci după 5 ani de zile începe Robia babilonică a Papii.

Dar, scopul scuză mijloacele — Papa voia să-și aranjeze finanțele și puterea, ambele ajunse la aman.

Prin buia papală dela 23 februar 1300 se pune în vedere *terțarea de păcate* celor care vor trece pragul bisericii sf. Petru și Pavel. Pelerinii la Roma au fost număroși. Peste 200,000, printre ei și Dante, și pictorii Giotto și Cimabue. Papa a realizat un venit de 50,000 ducati de aur. Anul iubilar avea să se repete tot la câte o sută de ani. Cu toate acestea Clemente VI-lea declară sfânt tot al cincizecilea an «pentru scurtimea vieții omenești».

La 1350 luă parte la pelerinajul din Roma și poetul Petrarca. Motive lesne de înțeles făcură pe Urban VI să decreteze an sfânt tot al 33 lea an. Anul 1400 trecu fără să fie declarat sfânt. E timpul când biserica latină se înfățișează ca un adevărat monstru cu trei capete. Papii ei își trimiteau reciproc blesteme și se escumunicau. După sinodul din Constanța sub Paul II se introduce anul iubilar la fiecare sfert de veac. Alexandru II la 1500 introduce deschiderea și închiderea Porții sfinte. Pelerinajul la Roma de aici încolo nu mai era o condiție pentru obținerea unei indulgențe. Negustoria și superstiția crasă își ajung culmea. Călugărul M. Luiher se

ori nici o destinație, observându-se însă, că vechiul proprietar expropriat, face lucrări de îngrădire a unei părți, de vreo 14 jugăre.

Delegații celor interesați s-au prezentat la di. președinte al comisiei județene, ca să li se dea explicații și publicul să fie dumerit asupra celor ce se petrec. Di. președinte a stat de vorbă, dar a ocolit să dea cuvenitele orientări de liniște.

Atunci delegația funcționarilor publici s-a prezentat în mod demonstrativ, în număr de peste 50, ca să imaneze Comisiei județene un memoriu, în care se cuprindeau doleanțele lor și remonstrea împotriva unei decizii, luată în incompetență. Memoriul unor cetățeni, consilieri de demnitate lor, arată jignirea acestei demnități și lua în apărare interesele naționale românești primejuite, în general.

În sala de ședințe a Tribunalului, — unde delegația se întrunise și unde, nu știm prin ce procedeu și cu ce scop, a fost chemată și «partida adversară», reprezentanții economilor români, cu cari, cineva ar dori poate să pună în conflict pe funcționari, — intră în sfârșit președintele comisiei județene, di. Scarlat Constantinescu, însoțit de alți doi membri. Face impresia unei nervozități prăgite. Își rotește privirea peste cei din sală, caută să se convingă de prezența reprezentanților economilor și întreabă scurt: «Ce vreți?» (1)

Di. general Boieru, în numele delegației spune cu vorbă potolită, că scopul venirii aici e predarea unui memoriu. Di. Scarlat Constantinescu invită să se cetească, și di. gen. Boieru citește răscăpat.

Di. Scarlat Constantinescu se mișcă, se neliniștește, intervine pentru clarificări de vorbe și, în sfârșit, strâmtorat de expunerile făcute în termeni demni și cuvințioși dar energici, și hotărâți, dă semne că și pierde răbdarea, strânge un dosar de pe masă, face stângă împrejur și pleacă repede, pierzându-și între ziduri cuvintele: nu primesc un astfel de memoriu!

N'am văzut încă funcționar public într-o astfel de altitudine, care caracterizează deplin pe om. Noi ne dusesem să predăm un memoriu, ale cărui cuvinte erau acoperite de peste 50 de iscălituri de oameni în toată firea, majorități responsabile de ce fac, și în fața dsale avea bărbai în etate, адвокати, directori, profesori, preoți, țărani cuvințioși, ivalizi și văduve de război, dintre cari partea cea mai mare au măcar aceeași situație socială ca di. Scarlat Constantinescu. Atitudinea dlui Scarlat Constantinescu confirmă odată mai mult supozițiile din memoriu, sporește, — cu o notă clasică — mai mult jignirea, ce s'a adus demnității noastre cetățenești și naționale, prin procedura de care se vorbea acolo și justifică pe deplin necesitatea introducerii *controlului public* asupra tuturor actelor organelor încredințate cu executarea reformei agrare.

nezeu și recunoștință personală autoritatea sfântului scaun.

Anul sfânt actual pune în vedere iertare de păcate pe lângă împărțirea cu sf. sacrameinte și vizitarea celor patru basilice mari din Roma. Prin chemarea sa din 3 maiu 1924 nu invită numai pe catolici ci și pe acatolici.

Pelerinilor li se vestește o pace care nu e scrisă în contractele congreselor de pace, ci aceea proprie inimii unui credincios.

În Malu — spun zările italiene, — se vor întâlni pelerinii din toată lumea, de la Polul Nord și de la Polul Sud, înghenunchind înaintea tronului sf. Petru văzând mărirea lui Dumnezeu.

Tărgurile de mostre din Lipsa și din Praga n'au făcut reclamă și valva asemenea Romei, Cetatea gloriilor apuse și a anului sfânt papistă.

La Stockholm se întrunește un Congres al confesiunilor creștine pentru promovarea înfrățirii neamurilor prin biserică.

Biserica ortodoxă a proiectat Sinodul de la Ierusalim, în locul cel mai sacru al sentimentului creștin, unde nici pompa nici vanitatea din lumea aceasta nu tulbură pietatea pelerinilor.

Calm, di. general Boieru, lămurește pe cei din sală, că nu eram veniți acolo să nedreptățim pe cineva, ci să cerem respectarea dreptului nostru, dreptul ființei românești, ale cărei interese de viață le vedeam primejuite prin anumite proceduri, și cu atât mai puțin cunoaștem «adversari» în chestiunea reformei agrare, care este cauză comună, una și aceeași pentru toate păturile sociale ale elementului românesc din acest oraș pe seama căruia cerem dreptate. Și am plecat apoi în perfectă liniște stăpânită.

N'reținem, deocamdată, și delaoice comentariu public asupra purtării dlui Scarlat Constantinescu, în convingerea că autoritățile superioare, cărora ne am adresat, ne vor da satisfacție deplină pentru jignirea demnității noastre cetățenești.

Alegerea de deputat pentru parlament.

În 23 I. c. se face alegere parțială în cercul Reghinului. Partidul popular susține candidatura dlui O. Oga, ear partidul național pe a dlui advocat din Brașov, Vicu Născu. Fără a ne rosi în favoarea unuia sau altuia dintre candidați, credem totuși că prin alegerea de deputat a dlui O. Oga, parlamentul nu poate decât să câștige un reprezentant dintre cei mai valoroși.

Parastas]

Din neacă, 15 Martie c., din prilejul împlinirii unui pătrar de veac dela întemeierea «Societății române de înmormântare din Sibiu», s'a făcut un parastas în biserica catedrală din Sibiu la ora 11 a. m. Întru pomenirea tuturor membrilor decedați și în special a întemeietorilor și conducătorilor de pa vremuri ai societății: Victor Tordășanu, urzitorul societății și secretarul ei dela întemeiere până la adunarea generală din anul 1916, ear de atunci președinte până la moartea sa întâmplată la 14 Februar 1924; Pantaleon Lucfua, primul președinte până la începutul anului 1916, ear de atunci membru în comitetul societății până la moartea sa întâmplată la 11 Febr. 1922, și Petru Cioba, primul casier al societății până la moartea sa întâmplată la 11 Decembrie 1900.

La parastas au servit: asesorul consistorial M. Voileanu, protopopul-paroh al Sibiului En. Cioba, preotul Gh. Maior, profesor la școala normală A. Șaguna, ear din partea societății directorul ei T. Popovici, profesor la școala normală, casierul societății Patriciu Marica, șeful excoaratorului arhidiecezan, asistat de diaconul Ioachim Evi. Răspunsurile le-a cântat corul academiei teologice andreiane, sub conducerea profesorului Candid Popa.

Comitetul societății exprimă adâncă sa recunoștință tuturor colaboratorilor la acest prinos de recunoștință față de întemeietorii și conducătorii azi decedați ai acestui așezământ românesc și umanitar-creștinesc atât de folositor.

Dela Asociația gen. a Clerului ort. rom.

Statut

În legătură cu convocarea celui de al treilea congres al Asociației generale a clerului, — apărută în nr. 21 al ziarului nostru, — publicăm în cele următoare statutele acestui așezământ:

Art. 1. — Se înființează «Asociația generală a Clerului român ortodox» din România, cu sediul în capitala țării și durată nelimitată.

Art. 2. — Scopul asociației este:

a) Apărarea bisericii ortodoxe și clerului ei;
b) Studiarea diferitelor chestiuni de ordin bisericesc și de cultură religioasă, prin comisii speciale;

c) Propășirea culturii și educației creștine și naționale în popor;

d) Cultivarea emulației și solidarității clericilor și a tuturor credincioșilor români ortodocși.

Art. 3. — Mijlocarea pentru ajungerea scopului sânt:

a) Congrese, întruniri, conferințe;
b) Biblioteci populare;
c) Ziare, reviste, broșuri și orice alte publicațiuni;
d) Editură, librărie, tipografie, ilustrațiuni religioase și naționale;

Revista Teologică

Organul pentru știința și viața bisericească, *Revista Teologică*, redactată de profesorul Academiei teol. din Sibiu, N. C. Colan, a apărut, pentru luna Martie 1925, cu articole cuprinzătoare de exoneri luminoase și interesante, cronici și note, scrise de Pr. Dr. O. Cristescu, Dr. N. Tărbălă, N. Colan, Gh. Maior, M. Șelceanu, I. Trifa ș. a., cu următoarele subiecte:

Si mergem la Ierusalim! Spre locurile sfinte, Patriarhia românească, învățământ religios general sau confesional. Proiectul de lege pentru organizarea bisericii noastre etc.

Despre patriarhia românească, Revista scrie:

Sfântul Sinod, în înțelegere cu guvernul țării, a adus, în ziua de 4 Februar a. c., una din hotărârile menite să încununeze opera culturală și națională, realizată de ortodoxia noastră în decursul atâtor veacuri și să deschidă drum larg pentru viitoarea evoluție a bisericii noastre dreptmăritoare: a ridicat Mitropolia Ungro-Vlației la rangul de Patriarhat.

Hotărârea solemnă a fost adusă în fața corpurilor legiuitoare și ratificată cu entuziasmul unanim pe care nu-l stărnesc decât actele de o hotărâtoare importanță națională.

Reprezentanții națiunii, pe cari legiurile politice îi fă de mulțori așa de departe unii de alții, și-au întâlnit o clipă mâna frățeste și în fața unui proiect de lege care nu suferea discuție de fond — toți într-un gând au mărturisit.

Dela tribuna parlamentului românesc au răsunat cu acest prilej cuvinte, din care conținea vremilor noastre va putea țese prânza unui lmn de mărire la adresa ortodoxiei românești...

Sântem o țară care sub raportul numeric ca și sub raportul forțelor culturale reprezentăm astăzi mai mult decât oricare patriarhat ortodox, exceptând doar patriarhatul rusesc — astăzi și el într-o stare dureroasă.

Cât despre trecutul nostru, el este martor că nici o țară ortodoxă nu și-a risipit cu atâtă dărnice largă darurile sale pentru susținerea patriarhatelor istorice ale Răsăritului, ca vovozii noștri cuceritori.

Biserica noastră și-a câștigat deci toate titlurile de drept pentru a se învrednici de cinstea ce i se face.

e) Serbările populare, cinemaograf, teatru popular etc.

f) «Casa» corpului clericilor ortodocși, care va face operațiuni de economie, credit și ajutor. Această casă va funcționa după un regulament special;

g) Intemeierea de cămine preoțești etc.

MEMBRII

Art. 4. — Membrii se împart în:

Onorifici, activi, extraordinari și afiliați.

a) Onorifici, sânt toți Chiriarhii eparhioli, ministrul cultelor respective, Decanii Facultăților de Teologie, Prezidenta Societății naționale a Femeilor ortodoxe Române, precum și toți cei ce vor fi donat cel puțin 5000 lei, sau vor fi adus bisericii sau Asociației servicii deosebite;

b) Activi sânt, în mod obligator, toți preoții și diaconii ortodocși;

c) Extraordinari, sânt acela pe care adunarea generală, în urma propunerii comitetului general, li proclamă;

d) Afiliați sânt — de drept — cântăreții bisericești.

Fiecare membru activ plătește o cotizație lunară de 5 lei; ear cei afiliați de 2 lei lunar.

Art. 5. — Drepturile și datorile membrilor sânt arătate în regulamente.

Rămâne ca strălucitul cadru ce i se dă astăzi ca fastul cavenit, să fie umplut ca tot mai mult strălucire internă. Patriarhatul românesc va trebui să privească înainte, pentru-a prin cucernicia activă a fiilor ei să devină tot mai mult ceea ce trebuie să fie.

Ear primulul Patriarh, român, Sfințel Sale Miron I. care, înconjurat de bucuria țării întregi, urcă scaunul celei mai înalte demnități bisericești, îi dorim sănătate și zile îndelungate pentru a-și duce la realizare și acest ideal.

Din Basarabia

Dela Chișinău ni se anunță:

Duminică 8 Martie 1925, după sf. Liturghie săvârșită în catedrala orașului de I. P. S. Arhiepiscop Gurie, a urmat ceremonia rituală a «Ortodoxiei», o slujbă esențială pentru caracterul doctrinar al ortodoxiei. Protodiaconul de pe amvon mărturisește solemn, în fața Chiriului, a clerului și credincioșilor: credința ortodoxă, hotărârile mai de seamă ale sinoadelor ecumenice și morala creștină.

A cântat melodios de pe amvon protodiaconul un text, acompaniat în murmur de corul de sus, din catedrală. O, ce solemnă e «anatemă» pentru apostoli și eretici; jalnică e pomenirea împăraților, a voievozilor moldoveni și muntenii, a patriarhilor și episcopilor, cari au apărut ortodoxia. Slujba s'a încheiat cu urări de «mulți ani» Regelui nostru, Patriarhului, Sfântului Sinod și tuturor drept slăvitorilor ortodocși.

Ceremonia aceasta e necesară să se audă în toate catedralele noastre mitropolitane și episcopale în Duminică ortodoxiei. Ea are, în deosebi la Chișinău, și caracter național. Biserica își afirmă mereu puterea «de a lega și deslega» de a slăvi pe drept credincioși și anatematiza pe eretici și apostazi.

În Duminică aceasta, I. P. S. Arhiepiscop Gurie a fost răsplătit cu o înaltă distincție regală pentru apostolatul patriotic și bisericesc, ce l'a săvârșit în viața sa. Au venit în biserică din niște ministri: Inculț și Tătărescu cu dl general Rudeanu, capii tuturor autorităților, ofițerii garnizoanei și mulți credincioși. Dl ministru Inculț a dat către înaltului decret regal, prin care M. S. Regele decorează pe I. P. S. Gurie cu Coroana României în gradul de Mare Crucă. Dl general Rudeanu, așezând pe umărul I. P. S. Sale cordorul lat abstruș alb cu decorația, rostește o cuvântare pătrunzătoare cum rar se aude.

A urmat o masă în palatul vladicesc. Cuvântătorii au sărbătorit pe I. P. S. Sa în chip micșor; amintiri din vremile trecute au scăpat lacrimi în ochii noștri. Dnii miniștri au de-

clarat, mulțumirea tuturor, că scaunul vladicesc din Chișinău va fi curând mitropolie și că pacea și frățiasca înțelegere va domni în viața noastră bisericească.

Cercul religios din Bran

— Serviciile în sobor. — Înțurarea osemintelor preotului G. Tișcă, mort în Moldova. —

După înființarea gimnaziului de stat: «General Moșoiu» din centrul Branului, intelectuali brăneni, deodată cu sosirea primăverii au început a ține diferite conferințe pentru popor. Între aceste lucrări se numără și ședința care a ținut o cercul religios al preoților din Branul de sus, în 9 Martie, a. c. În comuna Moșoiu de Jos-Cheia, păstoria de vrednicul paroh Isaia Enescu, unul dintre cei mai bravi preoți din tractul Branului. S'a servit sf. liturgie în sobor, la priceasnă a predicat p. I. Balca, cu obșnuitul dar oratoric reușind să captiveze marea mulțime de popor ce asistă la serviciu. În predică a arătat virtuțile și relele ce bântuie dar în popor: beție, desfrânare, dușmănie etc. a combătut cu mult tact aceste rele și a arătat mijloacele și căile de îndreptare.

La sfârșitul sf. liturgii s'a ținut parastas de toți preoții prezenți pentru odihna sufletelor preoților răposai. În acest cerc și pentru binefăcătorii sf. biserici din Cheia.

După serviciu p. Gh. Enescu vorbește în stil popular despre muncă, cinste și hărnicie; laudă aceste virtuți și stăruie a se păstra bunele obiceiuri strămoșești, care în parohia Cheia sânt urmate și până acum de cea mai mare parte a poporului cu multă sfințenie. Mulțumește poporului, adunat în număr frumos, că a ascultat cu atâta evlavie poveștile păstorilor sufletiești.

P. Isaia Enescu mulțumește preoților că a venit în parohia Sf. Sale, ajutând prin statui înțelepte munca începută pentru luminarea poporului.

Cercul religios se constituie din nou, alegându-l și prezidându-l pe p. Gh. Enescu, notat pe părintele N. Cărmănuș.

Observ că s'a săvârșit liturgia înainte stințită, și cu această ocazie pe mulți i-am văzut înghenunchind și ascultând cu ochii umezi sfințite rugăciuni ale marelui pop.

Tot în această zi au fost aduse din Bărlad și osemintele răposatului paroh *George Tișcă* din Moșoiu de Jos, membru în acest cerc religios. Toți preoții hotărăsc să participe îndată după sf. liturgie la serviciul înmormântării osemintelor acestui brav preot, care în toamna anului 1916 și a lăsat pospădăria de model și a plecat în lungul calvar al suferințelor din Moldova, de unde nu s'a mai întors și și vază mult iubita țară, astăzi mărită și liberă de jugul străin.

Osemintele au fost ridicate din casele prii și conduse de 7 preoți, îmbrăcați în haine

de doliu, în dangățul prelung al clopotelor. A urmat mulțimea imensă de popor din toate comunele din jur. În sf. biserică, s'a făcut prohodul. Panegiricul l'a ținut părintele Gh. Enescu, tovarăș de refugiu al răposatului. În cuvinte bine ticluite și alese p. Enescu arată viața răposatului. Ca preot, tânăr cu câtă râvnă și cât a trebuit să lupte să-și aducă sf. biserică în starea splendidă în care se află și azi. Cât a fost cercat în credință de bunul Dumnezeu, văzând cum îi mor fi și fiice în etatea cea mai frumoasă a juniei. În fine la izbucnirea răboiului mondial cum era țântă de atac a dușmanilor săi pe tema că «simpatiză armata română». În 1916, după intrarea armatei române în Ardeal, trăia cu adevărat fericit și înd-stolat, văzând că visul său de zeci de ani se «plinește». Dar nu l'a fost dat să vadă cu ochii înfruptarea României întregite, căci toamna la toaigul pribegiei și, deodată cu armata română, se refugiază în Moldova. Durerea ce-a simțit-o văzând că, în loc de mărire, țara e cutropită de dușmani, armata aproape distrusă, moralul scăzut, — întocmai ca Nicu Filipescu, de durerea țării sale, cade bolnav și în 1917, Mai 14, moare pe brațele fiicei sîte Elena și a ginereii său preot I. Balca. A fost înmormântat cu pompă și alai în Bărlad, participând la înmormântare autoritățile și întreaga colonie a refugiaților.

Nemângăiata soție îi rămăsese acasă. Ducea greul și asupririle dușmanilor noștri. Nu stăa nimic de tragicul sfârșit al soțului ei. — În predică p. Enescu laudă hărnicia acestei văduve, care n'a cruțat bani și osteneală, ci alergând mult a reușit să-și aducă soțul lângă părinții, moșii și strămoșii săi.

De față lăcrimau preoții Ios. Runcanu, Isaia Enescu și Ioan Balca, căci toți au îndurat greutățile și mizeriile refugului până în inima Rusiei — bolșevizate.

Motiva de deslegare a cetii-o venerabilul preot Ilarie Reit din Poartă, care deși n'a fost refugiat, — dar sufletul său de preot cinstit și bun român niciodată n'a putut fraterniza cu armata și locotenenții unguri de pe acele vremi. La mormânt vorbește Inv. Gh. Ciocini în numele corpului didactic, și osemintele i se așează în cripta familiară, în asistența unui public numeros.

Olinhește în pace, Tu suflet de erou, care ai suferit în temnițele ungurești, pără de niște suflete negre, pentru «leșă majestatică». Astăzi țara pentru care ai murit și Tu între cei 800,000 de eroi, îți proslăvește memoria din neam în neam. Și Tu, văduvă înfrântă, nu plânge pe acest mormânt, căci neamul întreg cinstește memoria acestor eroi.

Pr. N. Cărmănuș.

INFORMAȚIUNI

Convocare. Cercul religios Ocna-Sibului convoca pe toți membrii la adunarea sa de primăvară, ce se va ține în Duminică IV-a din postul mare, adică în ziua de 29 Martie 1925, în bisericile ortodoxe române din Sîlmnic și Ruși. Programul conține disertațiile: «Influența religioasă a Voievozilor români asupra sufletului românesc din Ardeal», de preotul Nicolae Dorca, în biserică din Ruși; și «Poți fi român adevărat, fără să fi creștin adevărat», de preot Mihail Neagu.

Promovare. Diaconul Dr. Gheorghe Comșa, sub-director general în ministerul cultelor și colaborator al ziarului nostru, este promovat doctor în teologie la facultatea teologică a universității din capitală. Felicitări.

Conferență. La Ateneul român din capitală s'a ținut săptămâna aceasta o conferență, al cărei subiect a fost *Isus în teatru*. Conferențiarul, dl Radu Rosetti, a arătat argumentele pro și contra (cele din urmă vor fi, probabil, în majoritate), făcând observații interesante cu privire la felul cum au evoluat în teatru manifestările religioase.

Răspunsul dlui Preda, privitor la § 118, din nr. trecut al «Telegrafului Român», ne aducând nimic nou, afară doar de latură personală, — și, neputând fi îngăduite aici toate argumentele pentru punerea la punct a chestiunii, — e vremea să încheiem o discuție inutilă.

Preot P. Morușca.

Școală în zăpadă. În Elveția în timpul iernii învățătorii dela școlile froebeliane dau învățătură copiilor afară în zăpadă. Copilași, bine în-

Art. 6. — Averele asociației se compune din:

a) Cotizațiuni, donațiuni și

b) Orce venituri create prin statut și regulamente.

ADMINISTRAȚIA

Art. 7. — Asociația se împarte în atâtea secții câte eparhii sânt, fiecare secție, în atâtea desprășăminte câte protopopiate sânt.

Art. 8. — Asociația se conduce de un comitet general compus din președinții desprășămintelor, toți acești președinți aleg din sânul lor — pe secții (eparhii) câte un reprezentant — cari la oală formează delegațiunea permanentă.

Congresul general alege pe președinte și alți șase membri, formând comitetul central.

Comitetul general, delegațiunea permanentă și comitetul central, au mandat pe timp de 3 ani și pot fi realeși.

Art. 9. — Congresul general se compune din delegați aleși, în proporție de unul la 30 membri. Frațiunile mai mari de 15 membri, dau un delegat: în tot cazul fiecare protopopiat va fi reprezentat prin doi delegați.

Congresul se ține odată pe an; sau ori de câte ori nevoi mari cer.

Art. 10¹. — Congresul general al asociației se poate convoca și ține numai după ce I. P. S. Sa Președintele Sfântului Sinod — Mitropolitul Primat — a dat binecuvântarea aprobând programul și termenul; ear I. P. S. Sa va notifica aceasta și tuturor celorlalți PP. SS. Chiriarii.

Art. 11. Comitetele generale intervine, pentru apărarea intereselor bisericii și clerului ortodox român, prin comitetul central.

Atribuțiunile congresului, comitetelor și delegațiunii permanente se prevăd în regulamente.

Art. 12. — Comisia cenzorilor se compune din 3 membri activi și 3 supleanți, aleși de congres pe timp de un an. Atribuțiunile lor sânt cele prevăzute în codul comercial.

Votat de congresul general din 30, 31 Octombrie, 1 Noembrie 1923.

¹ Acest articol este formulat de Sf. Sinod în ședința din 18 Februar 1924 la aprobarea statului. Prin adresa Nr. 132/924 a Sf. Sinod s'a comunicat să fie introdus în statut.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

brăcați, ies cu sănițele afară împreună cu învâțătorul. Acesta face cu ei școală sub cerul liber și în aer proaspăt, în timp ce copiii așezați pe sănițe stau și așchia ce le spune învățătorul. Obiceiul e bun: elevii se deprind cu asprimea vieții de iarnă.

ȘTIRI LOCALE

Aviz. Comisiunea de ocol pentru expropriere și improprietare Sibiu aduce la cunoștința locuitorilor îndreptății la improprietare din orașul Sibiu precum și proprietăților expropriate pe hotarul orașului Sibiu, că în ziua de 19 Martie 1925 se vor afișa și publica la primăria orașului: hotărârea rectificată de improprietare din orașul Sibiu Nr. 245 bis, din 17 Martie 1925 și hotărârea Nr. 245 din 7 Martie 1925 împreună cu tabloul cîturilor îndreptățitorilor muncitori de pămînt, cu cele 47 dispozitive de parcelare, făcute pe proprietăți expropriate în hotarul și în favorul orașului Sibiu, cu tabloul resumativ de situația și distribuția terenurilor expropriate pe hotarul și în favorul orașului Sibiu, precum și cu cele 7 planuri de parcelare ale locurilor de casă în orașul Sibiu, întocmite și aprobate de Serviciul Arhitecturii Cadastrului București, — care afișare va dura timp de 5 zile, în care interviu părțile interesate pot face apel la Comisiunea de ocol Sibiu Tribunalul Sibiu camera 24.

Idlerim. Elevii cl. VI R. al liceului Gheorghe Lazăr și elevete liceului de fete din Sibiu, vor da la 24 și 25 Martie a. c., în teatrul orașnesc, câte o reprezentație teatrală cu piesa M. Sale Regina Maria, intitulată *Idlerim*. Va fi o montare deosebită, cu costume dela Teatrul Național din București.

La «Legatul Maria Duca n. Imbăruș» al fondului pentru întemeierea unui azil pe seama bătrânilor săraci neputincioși al Societății române de înmormântare din Sibiu, întemeiat în memoria regretatei sale soții de dl Ștefan Duca, tipograf, secretar al societății, dl Ioan Imbăruș și soția Maria, ca părinți ai decedatei, din prilejul cununiei tinerilor Aurel Joandrea și Paraschiva Breznea, ca nuni au dăruit suma de Lei 100. Pentru acest dar exprimă mulțumire:

Directorul societății.

Sedinta literară. La «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu», str. Bruckenthal Nr. 17, se ține Joi în 26 Martie a. c. *sedinta literară*. Conferențiar: dl profesor Dr. Gr. Cristescu. Începutul la ora 8 seara.

Dare de seamă și mulțumită. Convenirea socială organizată — de Reuniunea femeilor ortodoxe române din Sibiu, subbiul Iosefin, pentru înfrumusețarea bisericii, — în 26 Februar 1925, în sala mare dela Urania, a fost cercetată de public numeros și aies, în frunte cu dl prefect A. Boiu, sub a cărui patronaj s'a ținut convenirea. După frumosul concert, dat de corul mixt al școlăii normale A. Șaguna, condus de p. profesor T. Popovici — care ni-a înălțat sufletul — au urmat dansurile naționale în acordurile muzicii militare. Constatăm cu plăcere, că seara a avut succes moral și material deplin mulțumitor. Peste taxa de intrare au contribuit dñii: An. Boiu, prefect, 300 Lei; Dr. E. Piso, deputat, 260 Lei; Dr. I. Pieșu și P. Feldorean, câte 50 Lei; doamna Felicia Rașu 40 Lei și G. Poponea câte 20 Lei. Au rescumpărat biletele dñii: D. Mohan 500 Lei; Dr. G. Măcelar, Dr. L. Popovici, dna maior Halfer, Ioan Macarie, câte 100 Lei; Ion Vătășan, dir. «Abinei» 60 Lei și Dr. V. Bolega, dir. lic. de fete, 50 Lei. Tutoz, cari ne-au ajutat întru ajungerea nobilului scop ce urmărim, în special Onor. Direcțiunii a școlăii normale «Andrei Șaguna», ne aducem în tumele comitetului Reuniunii noastre și pe această cale cea mai sinceră mulțumită. *Victoria Botu*, prezintă. *Ana Imbăruș*, casiera.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Patriarhatul. A apărut: Înființarea patriarhatului românesc, de O. Ghibu, profesor universitar și membru corespondent al Academiei Române. Broșura de 18 pag. Cluj. 1925. Prețul ?

Anuar. A apărut: Anuarul Școlii secundare de fete gradul II. din Sibiu, cu internatul de fete al «Asociației pentru literatura română și cultura poporului român» pe anul școlar 1923/24, publicat de Dr. Vasile Bologa, director. Cuprinsul: 1. «Surtă descriere a excursiunii școlare dela 1-8 Mai 1905» Sibiu—București, de Dr. Ion Borela. 2. Știri din anul școlar 1923/24.

Concurs

Pentru întregirea parchiei de cl. III Cris, protopresbiteratul Târnava-mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salariul dela stat cu adăusele de scumpe, conform pregătirii respectivului și a anilor lui de serviciu.

2. Cele fasonate în casa B. și care se pot vedea și în procesul verbal din protocolul parohial ce s'a luat la 12/III 1925, care protocol se afia la prezidiul comitetului parohial.

3. Folosirea caselor și edificiilor parohiale cu grădini cu tot.

4. Folosirea etelejii vechi circa 2 jug. și 7 jug. care sânt date prin reforma agrară, sau la impr. definitivă și mai mult.

5. Cucuruz sfârșit 20 lire dela părechile cununate, afară dela cei care au ajuns etatea de 65 ani aceștia sânt scutiți dacă sânt nepuțincioși și susținuți de altul.

6. 5 Stânci de lemne aduși în curte de popor.

7. Venitele stolare care se pot vedea în procesul smintit mai sus.

Cei cari doresc a concura la acest post să și înainteze actele la subsemnatul oficiu în termenul legal, având să se prezinte în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Cris, la 12 Martie 1925.

Oficiul protopresbiterat al tractului Târnava-mare în înțelegere cu comitetul parohial ortodox român din Cris.

Emanuîl Fleșeriu,
adm. protopresbiterat.

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se afia de vânzare

Parti alee din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dñul Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 30 Lei plus porto postal 5 Lei.

„DACIA TRAIANĂ”, institut de arte grafice, de editură și compactorie s. p. a. Sibiu

Convocare

Domnii acționari ai institutului de arte grafice, de editură și compactorie «DACIA TRAIANĂ» s. p. a. Sibiu, sunt invitați în virtutea §-ului 12 din statute la

a IV-a Adunare generală ordinară,

ce se va ține în Sibiu, *Marți, la 31 Martie 1925* orele 6 p. m. în localul societății (Piața Unirii Nr. 9) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație, bilanțul, și contul profit și pierdere pe anul 1924 și raportul cenzorilor.
3. Descărcarea Consiliului de administrație și a cenzorilor.
4. Hotărâre privitoare la distribuția beneficiului net.
5. Modificarea statutelor.
6. Fixarea prețului marcelor de prezență.
7. Alegerea a 4 membri în Consiliul de administrație.
8. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc să ia parte la adunarea generală, sânt rugați să depună actele, respective titluri provizorii, la banchet: «Albina», Banca Centrală Sucursala, Creditul Tehnic Transilvănean din Sibiu sau la casa societății cel mult până la 28 Martie a. c.

Pentru cazul ca adunarea generală convocată pe 31 Martie 1925, nu ar intrați condițiile art. 13 din Statute, pentru a putea delibera și hotărâ, se convoacă prin această din nou a IV. adunare generală pe ziua de 11 April 1925 în același loc și cu același program, care adunare generală se va ține cu ori și câți acționari vor fi prezenți.

Sibiu, 22 Februarie 1925.

Consiliul de administrație.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Activa		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1924		Pasiva	
	Lei b.				Lei b.
Cassa numerar	28,745.47			Capital	1.000.000.—
Diverse materiale	592.820.64			Creditori	895.123.80
Mașini, Litere, Scule	808.962.—			Fondul de rezervă	14.000.—
Mobiliare	56.443.—			Fondul de penzii	4.286.63
Debitori	655.537.67			Cărți în comisiune	128.631.18
Coloare, clei de valuri	46.367.80	2.188.876.58		Profit curat	146.834.97
		2.188.876.58			2.188.876.58

Debit		Contul Pierdere și Profit la 31 Dec. 1924		Credit	
	Lei b.				Lei b.
Amortizări	126.373.90			Diverse venituri dela Tipografie și compactorie	1.203.108.85
Interese de cont-curent	172.165.55				
Sălare, leafa lucrătorilor	673.991.60				
Spese și Impozit	83.742.83	1.056.273.88			
Profit curat	146.834.97				
		1.203.108.85			1.203.108.85

Sibiu, la 31 Decembrie 1924.

Maria Pleșu m. p.,
contabilă

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Ioan Bunea m. p., prez. Constantin Popp m. p. Ioan Rebege m. p.
Dr. Nicolae Cristea m. p. Dr. Nicolae Regman m. p. Dr. Nicolae Comșa m. p.
Adrian Cristea m. p. Constantin Stolanoviciu m. p. Gh. Simtion m. p. Gh. Joandrea m. p.

Subsemnatul Consiliu de cenzori am examinat conturile de sus și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății.

Sibiu, la 12 Martie 1925.

Nicolae Togan m. p., Angel Bena m. p., Elie Petruțiu m. p.,
prezident. contabil-expert. contabil-expert.

Dr. Horea Petra-Petrescu m. p.

Ioan Gruia m. p.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane